

Forretning, som de private Fæstekontorer ere i Stand dertil. Den ærebe Ordfører nærrede ogsaa Frygt for, at Oprettelsen af saadanne offentlige Kontorer vilde fremkalde en hel Del Smugforretninger, som saa havde til Opgave at skaffe Lyndet Bladser; men jeg mener ikke, at vi, naar vi indskrænke Fæstemændenes Antal, have større Garanti for at blive fri for disse Smugforretninger, saa jeg tror ikke, det er nogen Grund, der taler imod at ordne Sagen ved at oprette offentlige kommunale Kontorer. Jeg vil derfor meget anbefale, at vi slutte os til Mindretallets Forslag.

Justitsministeren (M. L. M. A. N. N.):

Idet jeg først skal forudstikke den Bemærkning, at jeg ikke har noget mod det Endringsforslag, som under Nr. 1 er stillet af Flertallet, skal jeg med Hensyn til det af Mindretallet stillede Forslag bemærke, som jeg allerede sagde ved denne Sags første Behandling, at man efter min Mening vil træffe Sagens endelige Afgørelse ud til en uoverskuelig Fremtid ved at gaa den deri foreslaaede Vej. Den er jo i hvert Fald ganske ny sammenlignet med alt, hvad der har været paa Bane under Sagens tidligere Forhandlinger, og den er ikke alene ny sammenlignet dermed, men jeg kan ogsaa gjerne sige, at den gaar i stik modsat Retning af, hvad man tidligere har foreslaaet. Jeg vil slet ikke tale om, at jeg, som allerede den ærebe Ordfører for Flertallet bemærkede, umulig kan indlade mig paa at acceptere et saadant Endringsforslag, uden at der i det mindste er givet Kommunalbestyrelsen her i Kjøbenhavn Lejlighed til at ytre sig derom. Det vilde være en Hensynsløshed og Tilfidsføttelse af det kommunale Selvforsy, som jeg ikke tror, at man skal kunne paavise noget Eksempel paa i den danske Administration, om man saaledes uden endogsaa at give de kommunale Myndigheder Lejlighed til at ytre sig, vilde paaotrovere dem en bestemt Ordning. Men dernæst kan jeg, da denne Ordning er saa forskellig fra alt, hvad der har været paa Bane under denne Sags tidligere Forhandlinger, for mit Vedkommende ikke godt tænke mig, at der skulde være foregaaet en saadan Forandring i Ansuelser, siden denne Sag sidst var for, at den nu kunde ventes at kunne gaa igennem. Jeg vil blot her pege paa den Omstændighed, at Mindretallets Forslag indskrænker Loven til at gælde for Kjøbenhavn. Denne Sags Historie ligger jo nu nogle Aar tilbage, og derfor er det ikke saa underligt, at mange af de ærebe Medlemmer maaste ikke kende den. Jeg skal blot fremhæve det Moment, at jeg oprindeligt

forelagde et Lovforslag, der kun var bestemt til at gælde for Kjøbenhavn, men at det her i Rigsdagen undergik en Forandring i Retning af, at det skulde strække sig til hele Landet. Det var netop den Gang i bægge Rigsdagens Afdelinger noget, som man ønskede, og som man vilde, at disse Foranstaltninger, som man vilde træffe med Hensyn til Fæstemændene, hvad enten de nu skulde gaa videre eller mindre vidt, skulde udstrække deres Virksomhed ogsaa til det øvrige Land. Men forøvrigt var ogsaa under de tidligere Forhandlinger den hele Tendens og Retning, hvortil man vilde gaa, meget vidt forskellig fra den, hvortil Mindretallet nu gaar. I dette Ting blev Forslaget væsentlig vedtaget i en lignende Stikelse som den, hvortil det nu foreligger; i det andet Ting var der et Flertal, som foreslog en helt anden Ordning, der gik i modsat Retning af den, hvortil Mindretallet vil gaa, idet man vilde gøre Virksomheden til en Slags borgerlig Næring, som skulde kunne udøves, imod at der toges Næringsbevis. Døren vilde saaledes blive lukket endnu mere op og Forholdet stillet endnu friere end nu. Ganske vist skulde der være en Slags Kontrol med dem, der drev denne borgerlige Næring, men Hovedsagen var dog, at man ikke vilde indrømme Administrationen eller den lokale Øvrighed Myndighed til at fratage de paagældende deres Erhverv; det skulde de kun kunne dømmes fra, og der skulde altsaa staves juridisk Bevis imod dem for Misbrug. Med Hensyn til dette Punkt tror jeg dog, at Meningerne ogsaa i det andet Ting, naar det kom til Stykket, vilde være meget delte. Men hvad der er fremkommet her fra Mindretallet, gaar som sagt i en helt modsat Retning. Hvad jeg fornemlig vil indvende imod Mindretallets Forslag, er, at jeg ikke skønner, at det paa nogen Maade kan tilfredsstille Behovet hverken fra Lyndets eller fra Husbondens Side. Jeg kan ikke forstaa Mindretallets Forslag anderledes, end at det kun sigter til, om jeg saa maa udtrykke mig, at oprette et blot og bart Arbejdsanvisningskontor her i Kjøbenhavn under Kommunalbestyrelsens Bestyrelse, idet hele Virksomheden vil bestaa i at indføre i en Protokol dem, der søge Lyndet, eller dem, der søge Arbejde, og i en anden Protokol at indføre dem, der søge Lynde eller Arbejdere, samt, naar nogen af disse henvender sig til Kontoret, at give Bæstet om, hvorvidt nogen har meldt sig for at saa saadant Lynde eller Arbejdere, og hvem det er, tilligemed Angivelse af vedkommendes Bopæl. Ganske vist synes det forudsat, at ogsaa Kontraktens Afslutning skal foregaa gennem dette Kontor,